

МОБІЛЬНА РОБОТА З МОЛОДДЮ КАРІТАСУ УКРАЇНИ

Карітас України

Міжнародний Благодійний Фонд

CARITAS UKRAINE

ЗМІСТ

1	ПРО КАРИТАС УКРАЇНИ	5
2	ПРО ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТА СІМЕЙ З ДІТЬМИ В УКРАЇНІ	9
3	ПРОЕКТ І КОНЦЕПЦІЯ МОБІЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ КАРИТАСУ УКРАЇНИ	15
4	РЕГІОНАЛЬНІ ЦЕНТРИ КАРИТАСУ УКРАЇНИ ПО МОБІЛЬНІЙ РОБОТІ З МОЛОДДЮ	31
5	ЖИТТЄВІ ІСТОРІЇ НАШИХ ПІДОПІЧНИХ	43
6	КОНТАКТНІ ДАНІ РЕГІОНАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ	49

Упорядник видання — Надія Чорна-Бохняк

Фото на обкладинці — Тарас Хлібович

Верстка та препринт — Роман Шукель

Тираж –

Львів, травень 2014

ПРО КАРІТАС УКРАЇНИ

Карітас України понад 20 років здійснює масштабну благодійну діяльність для людей, які перебувають у кризових життєвих обставинах, у 4 основних напрямках:

- *Допомога дітям, молоді і сім'ям.*
- *Охорона здоров'я.*
- *Подолання соціальних проблем українських мігрантів.*
- *Допомога в кризових ситуаціях.*

Завдяки багатосторонній діяльності, масштабному досвіду і широкій мережі регіональних організацій Карітас України охоплює своєю роботою щороку декілька тисяч потребуючих людей — надає їм матеріальну і соціальну допомогу, психологічну підтримку, захищає їх права і здійснює реінтеграцію, лобіює ефективне

соціальне забезпечення соціально незахищених громадян України.

Таким чином Карітас України реалізовує стратегію світового Карітасу по боротьбі із бідністю, здійснює важливі соціально-економічні зміни в сучасній Україні, сприяє розвитку громадянського суспільства і традицій благодійності.

Діяльність Карітасу України здійснюється на християнських засадах і цінностях, але незалежно від віросповідання підопічного, його соціального становища, етнічного походження, статі, віку.

Працівники Карітасу дають людям, які опинились в кризових обставинах життя, надію на краще майбутнє, відчуття приналежності до соціуму, вдячність і бажання самостійно забезпечувати власний добробут.

Хмельницький обласний благодійний фонд

Укр...а Тре... (0...8-59-89

Слово «Caritas» означає водночас любов і милосердя, співчуття та благодійність. Історія становлення Карітасу сягає 1897 року, коли католицьким священиком у м. Фрайбург (Німеччина) було започатковано першу таку організацію, а згодом почали утворюватися подібні організації в інших країнах Європи та поза її межами. В 1950 році благодійні організації Карітасу з різних країн об'єдналися в Карітас Інтернаціоналіс.

Зараз це конфедерація 165 національних благодійних організацій, що діють у близько 200 країнах світу, мають спільну мету і схожі напрямки роботи. Працівники Карітасу допомагають щороку більше як 25 мільйонам потребуючих людей.

В Україні перші організації Карітасу почали виникати з ініціативи греко-католицьких громад з набуттям незалежності у 1991 році. Спочатку діяльність була спрямована здебільшого на розподіл і забезпечення потребуючих гуманітарною допомогою, проте невдовзі суспільні

потреби зумовили розширення напрямків соціальної роботи, що привело до створення міжнародного благодійного фонду — Карітасу України. У 1994 році було утворено керівний і координаційний центр фонду, розташований у Львові з представництвом у Києві.

У 1999 році Карітас України став повноправним членом міжнародних конфедерацій Карітас Інтернаціоналіс і Карітас Європа, дотримується загальної місії їх діяльності і реалізовує спільно погоджені національні програми надання соціальної допомоги найбільш потребуючим особам.

Сьогодні Карітас України складається з близько 20 регіональних організацій, що розташовані у 8 областях України. До проектів залучено майже 1000 працівників і волонтерів. Впродовж останніх років річний бюджет Карітасу України становить приблизно 1 млн. євро, при цьому 94-97% цих коштів — надходження з-за кордону.

ПРО ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ І СІМЕЙ З ДІТЬМИ В УКРАЇНІ

В Україні впродовж останніх 8 років досягнуто певного прогресу у сфері соціального захисту дітей і сімей з дітьми: підвищено розмір державної допомоги при народженні дитини, запроваджено державну допомогу при усиновленні дитини, створено єдину базу даних дітей-сиріт і дітей, які позбавлені батьківського піклування, введено посаду Уповноваженого Президента України з прав дитини, прийнято ряд документів, які встановлюють пріоритетність права дитини на сімейне виховання.

Все це спрямовано на профілактику сирітства, зменшення кількості дітей, які вилучені зі сімейного середовища та скеровані до спеціальних закладів, покращення демографічної ситуації в Україні.

Однак незважаючи на такі законодавчі

ініціативи за даними ЮНІСЕФ (прим. Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй) зараз в Україні понад 95.000 дітей виховуються в майже 780 інтернатних закладах, з них лише 15-20% – це діти-сироти і діти, які позбавлені батьківського піклування.

Інші 80-85% з цієї кількості дітей мають батьків, але не можуть виховуватись в сім'ях через бідність або соціальні негаразди.

Більше 60% українських дітей у віці 2-14 років потерпають від різних форм насильства. 30% сімей з дітьми в Україні живуть за межею бідності, – стверджують правозахисники.

Загалом в Україні близько 200.000 сімей перебувають на обліку у державних центрах соціальних служб як такі, що живуть у незадовільних житлових і психологічних

умовах та їх діти зростають без належної опіки. Кількість зареєстрованих у державній службі зайнятості безробітних українців на кінець 2013 року сягнула майже 425.000 осіб і при тому понад 40% безробітних – це молодь до 35 років.

Втім, реальний рівень безробіття значно вищий, – експерти називають у 6-10 разів більші цифри. Державна служба статистики України вказує, що доходи 4 млн. громадян України сьогодні менші за прожитковий мінімум, а за підрахунками ООН в Україні 78% бідних людей.

У цій складній ситуації найбільш вразливими є беззаперечно діти. Найчастішими проблемами, від яких вони потерпають, є: кризи в сім'ї, відсутність одного із батьків, проблеми із житлом, безробіття батьків і крайня бідність, аморальний спосіб життя батьків, їх алкогольна залежність, брак знань та

вмінь виховувати дитину, влаштовувати життя у конструктивний спосіб, насилля та жорстоке поводження у сім'ї, психічні захворювання, пасивний спосіб життя і хворобливість дитини тощо.

Відтак сьогодні в Україні величезна кількість кризових сімей не хочуть або не можуть самостійно вирішити свої життєві труднощі, забезпечити дітей належним вихованням та опікою – від чого десятки тисяч дітей психологічно і фізично страждають, стають ізольовані, не мають мотивації до навчання, не вміють будувати власні стосунки, займають пасивну позицію у житті, потрапляють у небезпечні для життя та здоров'я ситуації, піддаються негативному впливові вулиці, а з часом опиняються під загрозою бути виключеними із суспільства та не в змозі забезпечити собі повноцінне майбутнє.

Одним із факторів наявності в наші країні такої колосальної кількості соціально

вразливих дітей є брак належної сімейно орієнтованої вчасної допомоги з боку соціальних служб.

Сьогодні в Україні державні соціальні служби виконують радше контрольно-караючу функцію, ніж підтримуючу. Виявлені сім'ї в складних життєвих обставинах підлягають спеціальному облікові, а у найбільш небезпечних випадках діти вилучаються від батьків і скеровуються у спеціалізовані заклади. Ясна річ, що це не вирішує проблем кризової сім'ї, а лише відкладає їх у часі.

Також у багатьох випадках відповідальні державні служби «не помічають» сім'ї зі складними житловими та соціальними проблемами, оскільки фактично не можуть їм допомогти.

Зараз в Україні триває реформування державної соціальної політики у сфері

соціального захисту дітей і сімей з дітьми. Відповідно до нововведень відповідальність центрів соціальних служб для дітей, молоді та сімей була розширена, проте наразі їх послуги є надто обмежені: бракує спеціалістів для роботи із кризовими сім'ями і дітьми, професійний рівень і практичні навички наявних спеціалістів дуже низькоякісні, а знання часто лише теоретичні і не відповідають реаліям суспільства, складним комплексним проблемам підопічних.

Окремою проблемою є той факт, що державні соціальні служби у сільській місцевості територіально не є доступні для їх користувачів. І ці всі фактори разом зводять практично нанівець в сучасних реаліях України ефективність роботи державних соціальних служб з дітьми, молоддю і сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах.

ПРОЕКТ І КОНЦЕПЦІЯ МОБІЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ КАРІТАСУ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день вуличні діти та молодь є майже у всіх куточках світу – в США, Канаді, Південній Америці, країнах Європейського Союзу, а також в країнах пострадянського простору і, зокрема, в Україні.

Вуличних дітей і молодь можна зустріти просто в центрі Нью-Йорку, Мадриду, Бухаресту, Москви, Кельну, Марселю, Варшави, Києва, також в спальних районах, в старих зруйнованих будинках, підземеллях, підвалах, трубопроводах тощо.

Поняття «дитина вулиці» поєднує в собі ряд ознак, які не піддаються чіткому визначенню в процесі дослідження. Незважаючи на широке використання терміну «діти вулиці» у всьому світі, все ж таки єдине формулювання цієї соціальної групи і проблеми відсутнє.

ЮНІСЕФ під терміном «діти вулиці»

розуміє молодих людей віком до 18 років, для яких вулиця перетворилась на основний життєвий простір і при тому перебування на вулицях міста не забезпечує їм належного захисту. Радою Європи в Страсбурзі в 1994 році було сформульовано таке пояснення терміну «діти вулиці»:

«Це діти, віком до 18 років, які протягом короткого терміну або ж тривалий час живуть на вулиці. Ці діти переміщуються з місця на місце, входять у склад групи однолітків або ж мають інші контакти на вулиці. Офіційно вони зареєстровані по місцю проживання батьків або у якомусь закладі. Найбільш показовим є те, що при цьому вони практично втратили зв'язок із тими суб'єктами, які несуть за них відповідальність, наприклад, з дорослими, батьками, представниками шкіл, закладів по роботі із молоддю і соціальними службами»

В Україні наявність дітей вулиці офіційно заперечується. Усіх неповнолітніх, яких виявляють під час рейдів на вулицях українських міст, вилучають і поселяють у притулок або ж повертають в сім'ю, з якої дитина була змушена втекти.

Тим не менше, кожного навчального року в рамках всеукраїнських профілактичних рейдів служби у справах дітей виявляють понад 12.000 дітей шкільного віку, і з року в рік їхня кількість не зменшується.

Той факт, що є відповідальні за перебування дітей на вулиці особи, які не можуть або не хочуть виконувати свої обов'язки, зумовлює створення інших підходів і способів надання допомоги підштовхує таким дітям.

Мобільна соціальна робота з молоддю Карітасу України є орієнтованою на конкретний життєвий простір підопічного концепцією консультування підлітків.

Вона використовується в процесі як групової, так і індивідуальної соціальної педагогіки та соціальної роботи, яка орієнтована на роботу з молоддю в конкретному мікрорайоні і спрямована на подолання або зниження процесу відторгнення підлітків у соціумі. При цьому для вирішення соціальних проблем використовуються наявні ресурси та власні сили самих підлітків.

ДЕЩО ПРО ІСТОРІЮ ВИНИКНЕННЯ МОБІЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ

Мобільна робота з молоддю виникла в США в 20-их роках, звідки була запозичена та модифікована для Європи. Концепція набула розвитку в 60-их роках в Німеччині.

В той час рокери, підліткові угруповання і банди, які привертали увагу і створювали проблеми для суспільства, в дедалі більшій мірі потребували не лише втручання міліції, але і соціальної роботи та соціальної педагогіки.

На сьогодні концепція мобільної роботи з молоддю розроблена і широко використовується у Німеччині, Естонії, Чехії, Словаччині, Угорщині, Болгарії, Грузії та інших країнах Європи та США. В Україні концепцію мобільної роботи з молоддю почав використовувати Карітас України у

2005 році в рамках проекту «Діти вулиці» за підтримки Карітасу Німеччини та Європейського Союзу.

Відтоді дана методологія роботи використовується в різних містах України, як протипоказ репресивним методам роботи із дітьми та підлітками, яких виявляють на вулицях, які втікають з інтернатів чи проживають у сім'ях, що потребують додаткової допомоги у вихованні та догляді за дітьми, які проявляють девіантну поведінку або провокують конфлікти.

Карітас України адаптував цю концепцію під реалії нашого суспільства, залучаючи до об'єкту роботи також і сім'ї дітей.

ПРО МОБІЛЬНУ РОБОТУ

Мобільна робота з молоддю – це концепція соціально-педагогічної роботи з підлітками та молодими людьми, яка побудована на довірі та добровільності, і пропонує підопічним можливості для розвитку, віднаходження власних позитивних ресурсів для подолання складних життєвих ситуацій.

Використовуючи цю концепцію, Карітас України намагається орієнтувати свою роботу на потенціал та ресурси молодих людей, підтримати їх, заохотити до активної

позиції у житті, створити умови для того, щоб діти та молодь у складних життєвих обставинах відчували себе повноправними членами громади та суспільства.

Мобільна робота з молоддю складається із 4 складових:

- А) надання індивідуальної допомоги;*
- Б) вулична соціальна робота;*
- В) робота з групами;*
- Г) робота з місцевою громадою.*

ЗАВДАННЯ МОБІЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ В УКРАЇНІ

- Покращити соціально-психологічні компетенції дітей, молоді і сімей з дітьми в складних життєвих обставинах.
- Допомогти подолати складні життєві обставини дітям, молоді і сім'ям.
- Сприяти здоровому способу життя в середовищі дітей і молоді.
- Профілактика та впровадження комунікативної стратегії зміни поведінки дітей та молоді на більш безпечну.
- Активізувати місцеві громади і в тому числі державні установи, діяльність яких може покращити становище потребуючих дітей і сімей.

НАШІ ЦІЛЬОВІ ГРУПИ

Цільовою групою проекту «Мобільна робота з молоддю є:

- А) діти та молодь, які живуть або проводять більшість свого часу на вулиці;
- Б) діти та молодь, які перебувають у небезпечній для життя, психічного й фізичного здоров'я ситуації;
- В) діти та молодь з кризових сімей, які потребують підтримки у навчанні та вихованні;
- Г) діти та молодь, які не можуть вирішити власні життєві проблеми без сторонньої допомоги;
- Д) діти та молодь, які перебувають у закладах опіки або колоніях, або ті, які вийшли з них.

Критеріями, на які звертають увагу соціальні працівники при відборі користувачів, є такі проблеми як:

- невідвідування школи та серйозні труднощі у навчальному процесі;
- поведінкові труднощі у школі;
- цькування, насилля, негативний тиск однолітків;
- вживання алкоголю, наркотичних чи токсичних засобів, куріння;
- ранні статеві стосунки;
- депресії, проблеми у спілкуванні з однолітками та дорослими;
- складні стосунки із батьками, занедбаність у сім'ї, втечі з дому, тощо.

НАШ ПІДХІД ТА ПРИНЦИПИ РОБОТИ

Послуги мобільної роботи Карітасу України з молоддю базуються на комплексному підході, основними компонентами якого є повага до підопічних, їхнього своєрідного життєвого простору, а також на ресурси користувачів та наявні ресурси місцевих громад.

Принципами такої роботи є:

- **Комплексність** – ми беремо до уваги всі сфери життя людини.
- **Робота над стосунками**, оскільки відкриті, довірливі та правдиві стосунки між дітьми та соціальними працівниками є найважливішою базою роботи
- **Орієнтація на ресурси** – соціальний працівник повинен сам побачити ресурси користувача та зробити так, що і ця людина усвідомила свої власні ресурси та зуміла ними користуватись
- **Орієнтація на потреби та участь** – ефективно працювати виключно з потреби підопічного, а не тими потребами, які ми вбачаємо як такі.
- **Добровільність** – неможливо допомогти комусь проти його волі.
- **Відсутність формальностей і гнучкість** – ми намагаємось бути доступними і зрозумілими для тих, з ким працюємо.
- **Сприйняття** – кожна людина є цінна, ми можемо не схвалювати її способу життя, проте поважаємо її думку та вибір.
- **Конфіденційність** – будь-яка особиста інформація не може бути розповсюджена без попереднього обумовлення із особою.

НАШ СПОСІБ РОБОТИ

Працівники соціальних центрів для дітей та молоді використовують такі форми роботи:

- *Індивідуальна консультація та підтримка, базові життєво необхідні послуги для підопічних в кризі (кухня, пральня, одяг, душ, інша допомога).*
- *Групова робота, що містить виховну функцію і допомагає дітям здобути новий соціальний досвід завдяки контакту з іншими людьми, а на основі цього – розвиватися, здобувати нові соціальні навички.*

Завдяки цьому наші підопічні отримують важливі комунікаційні вміння, вчаться бути частиною команди, відповідальності, адаптації до складних умов життя, мотивації до змін.

Для цього працівники Карітасу створюють умови дітям і молоді для досягнення власного успіху та визнання:

- *Цілеспрямований соціально-педагогічний супровід дітей, молоді та батьків, який спрямований на мобілізацію їх власних ресурсів, розвиток здатності самостійно організувати своє життя, неформальне навчання, школу батьківства, фінансову грамотність, соціальний захист тощо.*
- *Робота, що зорієнтована на місцеві громади та пошук ресурсів у соціальному просторі користувача.*

Мобільна робота з молоддю ведеться як в соціальних центрах, так і в інших місцях, де користувачі нашими послугами перебувають – вулиця, школа, заклад опіки тощо.

КВАЛІФІКАЦІЯ НАШИХ ПРАЦІВНИКІВ

У наших центрах працює майже 20 кваліфікованих працівників: фахівці з психологічною, педагогічною освітою, у сфері соціальної роботи.

Окрім того, наші спеціалісти мають додаткові знання у сфері системного консультування, посередництва та терапевтичної допомоги (арт-терапія, гештальт-терапія), тренінгових програм для дітей і молоді.

Команди працівників мобільної роботи Карітасу України є експертами в наступних сферах: робота з самотніми матерями, опікунськими сім'ями, консультування

стосовно виховання, дитячої психології, робота з молоддю та освіта дорослих, узалежнення, психічні захворювання, консультування стосовно погашення заборгованостей, планування сімейного бюджету.

Соціальні центри Карітасу України у Києві, Донецьку, Львові, Тернополі і Хмельницькому мають налагоджені ефективні робочі стосунки з іншими державними та недержавними організаціями, залучають до роботи з молоддю зовнішніх фахівців із медицини, освіти, права, соціального захисту, біржі праці тощо.

РЕГІОНАЛЬНІ ЦЕНТРИ КАРІТАСУ УКРАЇНИ ПО МОБІЛЬНІЙ РОБОТІ З МОЛОДДЮ

Карітас Київ з 1993 року займається допомогою соціально незахищеними верствам населення і, зокрема, молоді та дітям.

Основною метою діяльності по мобільній роботі з молоддю працівники київського Карітасу вважають привернення уваги суспільства до проблем незахищених дітей і молоді в Україні та надання допомоги дітям і сім'ям у кризових ситуаціях.

Діти та підлітки, які знаходяться під опікою Карітасу Київ, були скривджені власними батьками та відчули байдужість зі сторони суспільства до їхніх недитячих проблем, — тому змушені більшість часу проводити на вулиці.

Окремим напрямом роботи цього Карітас є залучення молодого покоління до здорового способу життя завдяки діючому футбольному гуртку. Підопічні діти мають можливість двічі на тиждень займатися з професійним тренером

відпрацьовуючи ігрові навички та просто здобуваючи позитивний досвід спілкування з однолітками. На базі роботи гуртка створено дитячу команду «Мрія», яка за час її існування має низку досягнень у виступах на міських і міжобласних змаганнях з вуличного футболу, в т.ч. Кубок ЮНІСЕФ (II і III місця).

Систематична допомога надається і молодим матерям з немовлятами, і сім'ям, які переживають гостру кризу. Кваліфіковані консультації соціального працівника та психолога допоможуть зменшити наслідки складних ситуацій.

Кожен, хто звертається до місцевого Карітасу по допомогу, розуміє, що життєві проблеми, які трапилися, – це не кінець, а початок до кращого життя.

Крім того, на базі Карітасу Київ працює благодійна їдальня, пральня, можна прийняти душ та отримати одяг з гуманітарної допомоги.

Хмельницький Карітас працює з кризовими дітьми і молоддю з 2004 року і пройшов чимало етапів розвитку послуг.

На даний момент соціальний центр у місцевому Карітасі забезпечує потребуючих молодих людей можливістю долучатись до різноманітних тематичних гуртків і секцій, займатись на спеціальному спортивному майданчику (футбол, волейбол, настільний теніс), брати участь у профорієнтаційних заходах, користуватись комп'ютером і Інтернетом для того, щоб знайти необхідну інформацію, зокрема і щодо можливого місця праці, спільно організовувати дозвілля і відпочинок. У найближчих планах молодіжного центру створити ще гуртки з риболовства і художнього мистецтва.

Віднедавна у Хмельницькому Карітасі діє фотогурток, де діти і молодь не лише вчаться фотомистецтву і можливості самореалізовуватись, а й вмінню організовувати виставки, презентувати їх як в себе в Хмельницькому, так і в чужих містах.

А за виручені кошти підопічні місцевого Карітасу мають змогу влаштувати культурно-масові походи у театр, музеї, екскурсії.

Також Карітас у Хмельницькому надає психолого-педагогічну допомогу та соціальне консультування, гуманітарну допомогу, можливість самостійно попрацювати свою білизну та при потребі покращити санітарно-гігієнічний стан підопічних.

Молодіжний соціальний центр **Карітасу Львів УГКЦ** є місцем зустрічі дітей та молоді з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах.

Особливістю центру є його розташування – знаходиться неподалік центру міста в лісопарковій зоні, має власний спортивно-ігровий майданчик.

Юні підопічні мають змогу не лише отримувати від місцевого Карітасу соціальну допомогу, а й всесторонньо розвиватись: засвоїти основи інформатики, грати у футбол і настільний теніс, навчитись їздити на велосипедах, брати участь у веломандрівках, побувати в цікавих місцях тутешнього регіону, відвідувати музеї та театри, організовувати спеціальні свята тощо.

Працівники львівського Карітасу у своїй роботі керуються принципом, що бездоглядні діти та молодь – це завжди жертви сімейних, соціальних чи особистих обставин.

Їхня криза є проявом неспроможності самостійно залагодити непосильні життєві проблеми, але водночас ця кризовість свідчить про наявність активної людської позиції, яка протиставляється нелюдяним зовнішнім чи внутрішнім обставинам.

Саме тому залучення потребуючих дітей, молоді і сімей як активних учасників до роботи Карітасу Львів УГКЦ є запорукою успішного подолання життєвих негараздів і започаткування нового способу життя.

В **тернопільському Карітасі** працює із дітьми з проблематичних родин виділилась в окрему ланку діяльності ще у 1999 році. Така робота розпочалася з надання матеріальної допомоги дітям-сиротам, дітям з кризових багатодітних і малозабезпечених родин у вигляді одягу, взуття, продуктів харчування, а вже згодом ця діяльність включала і організацію їхнього дозвілля у вигляді літніх таборів. Ще пізніше було організовано мобільну роботу з дітьми і молоддю безпосередньо на вулиці.

Сьогодні місцевий Карітас високоякісно і комплексно опікується потребуючими дітьми і молоддю, надаючи медичну, психологічну, інформаційну та юридичну допомогу і захист. Окрім забезпечення базових потреб, велику увагу у тернопільському Карітасі приділяють духовному, креативному та психосоціальному розвитку дітей і молоді.

Тут діють соціо-терапевтична група (соціалізація, психокорекційна робота, рольові ігри), спортивний клуб (аеробіка, хореографія), клуб «Дозвілля» (табори, мандрівки, екскурсії, екологічні заходи), «Language club» (вивчення англійської та німецької мови), клуб першовідкривачів «Discovery», «Кухня народів світу», арт-гуртки.

Вагомого значення у Карітасі в Тернополі надають також організації дозвілля та літнього відпочинку – вже не один рік тут успішно реалізовується програма під назвою “Школа екстремального виживання у природі”, яка поєднує в собі відпочинок та навчально-освітню програму, а також терапевтичні табори.

Окрім безпосередньої роботи із дітьми, соціальні працівники активно взаємодіють із батьками та співпрацюють з іншими структурами, які дотичні до проблем бездоглядних дітей і молоді.

Багато зусиль спрямовано і на працю з колишніми «дітьми вулиці» та їхніми сім'ями, що є взаємопов'язано з проблемою наступних поколінь кризових дітей. І ще одна актуальна група підопічних – випускники інтернатних закладів, які не мають достатньої підтримки зі сторони держави, і це є основним фактором їхньої низької адаптації до суспільства.

У тернопільському Карітасі діє чимала група волонтерів з числа колишніх підопічних - делегування їм відповідальності у певних сферах сприяє їхній соціалізації, вчить самостійному вирішенню щоденних труднощів в ефективний та соціально прийнятний спосіб.

Підопічні соціального центру для дітей і молоді **Карітасу Донецьк** мають можливість займатись спортом, цікавими іграми відповідно до віку дітей, а також у центрі є спортивне обладнання таке, як м'ячі, тенісний стіл, спортивні тренажери тощо.

Діти з задоволенням займаються творчістю та грають у настільні ігри. Усі бажаючі можуть попрацювати з річечками, купуватись, перекусити, поспілкуватись з цікавими людьми, а також прийняти участь у різноманітних навчальних заходах.

Для дорослих та молодих батьків проходять інформаційні заняття «Школа відповідального батьківства», а для дітей та молоді профілактичні тренінги «Сходи́ни», які проходять у ігровій формі.

Працівники донецького Карітасу здійснюють мобільну роботу з кризовою молоддю, медико-соціальний і психологічний супровід для неповнолітніх і матерів, що живуть із ВІЛ\СНІДом, надають послуги та інформацію задля

профілактики ВІЛ-інфекції та інфекцій, що передаються статевим шляхом серед «дітей вулиці», ведуть тренінги, метою яких є профілактика ризикованої поведінки в області що стосується здоров'я, насильства, абортів, відповідального батьківства, організовують групові консультації для учнів професійно-технічних навчальних закладів та підлітків, які перебувають на обліку у кримінально-виконавчих інспекціях та кримінальній міліції у справах дітей.

Також у місцевому Карітасі потребуючі діти і підлітки мають змогу отримати групову та індивідуальну психологічну допомогу, юридичні консультації, отримати допомогу соціального педагога щодо освоєння навчальної шкільної програми, скористатись гігієнічними послугами (прання, душ), отримати гуманітарну допомогу тощо.

Окрім роботи соціального центру, Карітас Донецьк виконує проект «Тимчасове соціальне житло та соціальний супровід для дівчат у складних життєвих обставинах».

ЖИТТЄВІ ІСТОРІЇ НАШИХ ПІДОПІЧНИХ

В мене дитинство було важке і мала чимало неприємностей та труднощів. А потім я зустріла чоловіка, з яким жила добре. Народила першого сина, тоді через деякий час родила ще два сина.

Після чого сталось так, що мого чоловіка вбили. Я впала у важку депресію. І тим часом рідна мама відсудила в мене дітей. Я не могла ночувати навіть в хаті, де жила з дітьми та чоловіком.

Але минав час, я потрохи виходила з депресії, продовжувала жити, пішла на роботу. Але мої батьки намовляли моїх дітей проти мене, і вони не хотіли до мене йти. Називали мене Юля – це дуже боляче.

Згодом я зустріла іншого чоловіка і народила доньку. Цей чоловік увесь час б'є мене та п'є горілку. Батьки допомагають моїм синам, які продовжують називати мене Юля. Мені дуже важко з маленькою дитиною без допомоги. Городини обробляю, дрова рубаю, складаю все сама, пораюсь повністю самостійно – допомоги від чоловіка та батьків я не отримую. Хіба від Карітасу.

Але незважаючи на це щиро люблю своїх батьків, дітей, чоловіка. Вони в мене найкращі!

Юлія, Хмельницький Карітас

Я навчаюсь в СШ № 16. Вчитися мені не дуже хочеться, краще з друзями погуляти. Ще дуже мені подобається бавитись у футбол, їсти чіпси та дивитись телевізор.

Зараз я знаходжусь у лікарні, тому що, як кажуть лікарі, у мене туберкульоз. Мені дають багато їсти, якість таблетки і випускають гуляти на подвір'я біля лікарні. Але я страшенно хочу додому, хоча там дід, який мене часто сварить і б'є. Та все одно я за ним сумую.

Інколи згадую маму і тата. Вони часто їхали кудись, щоб заробити гроші. Коли повертались, то були вдома недовго. Давно їх не бачив. Дідусь каже, що вони пропали і міліція не може їх знайти.

Коли ще жила бабуся, мені було краще. Вона смачно готувала їсти, прала, доглядала та любила мене. А тепер я часто голодний, не маю що чисте одягнути – тільки чую лайку п'яного діда та його товаришів.

Про мене дбають чужі люди. Вчителька зі школи заставляє робити домашні завдання. У Карітасі зі мною займаються теж і тут маю друзів.

Я хочу, щоб мої батьки знайшлися, щоб їх побачити і вже нікуди не відпускати.

Денис, 12 років, Карітас Львів УГКЦ

Моя мама працює у Москві, а я вчуся в училищі. Більшу частину часу проводжу на вулиці, ночую у підвалі з друзями такими, як і я. Там я навчився нюхати клей, а також спробував колотися.

Півроку тому до нас з друзями під'їхала машина Карітасу з соцпрацівниками і запропонувала протестуватися на інфекцію. На той момент я не знав, що це означає. Робітники Карітасу запропонували мені якось прийти в гості до них у соціальний центр. Вони сказали, що я можу поїсти, переодягнутися, помитися, постригтися, а також вони можуть допомогти з лікуванням, дати пораду та підтримати. І якщо я захочу прийти, то можу привести і своїх друзів.

Через деякий час ми з друзями вирішили прийти. І все, що нам перед тим казали працівники, виявилось правдою. Мені сподобалося ставлення людей, які там працюють, до нас. Відтоді я став часто сюди приходити. Ми грали футбол, баскетбол, дартс, настільні ігри. Також я пройшов курс тренінгів, де дізнався про шкоду наркотиків, алкоголю, куріння, а також про те, що під час статевих відносин потрібно оберегатися.

Потрібно ставитися до людей так, як хочеш, щоб вони ставилися до тебе – в цьому, здається, найважливіша річ, яку мене навчили в Карітасі.

Роман, 18 років, Карітас Донецьк

Зараз мені приємно чути від знайомих чи родичів, яка я самостійна та зайнята людина, а ще якихось два роки тому я вважала себе нікому не потрібною.

Подорослішати та стати самостійною мені довелося дуже рано, бо мама ростила нас трьох. Вона дуже часто зникала на своїх двох-трьох роботах і через це брат, сестра і будинок були на моїх плечах.

Також тоді я перейшла в нову школу, але не влилась у колектив класу, я була відсторонена від дітей, замкнута та сором'язлива. Лише в Карітасі мені допомогли відкритися та знайти спільну мову з іншими дітьми.

На даний момент я президент шкільного парламенту, беру участь майже у всіх концертах та змаганнях як у школі, так і в Карітасі. Я стала відкритою та довірливою, я можу дуже швидко знайти спільну мову як з дітьми, так із дорослими. У мене вже дуже багато друзів. Я переконана, що моє подальше життя складеться значно краще, ніж було до того.

Вікторія, 15 років, Тернопільський Карітас

Народилась я на Сумщині. Проживши із сім'єю до двох років, я залишилась без мами і тата, виховувалась в інтернаті. Досягнувши чотирнадцяти років, опинилась у колонії. Коли звільнилась, мені було вісімнадцять років. Почалося нове життя.

На вулиці було цікаво, безтурботно, а саме головне — свобода. Невдовзі я зрозуміла, що вагітна і міняти не хотіла. Народила дитину, повернулась до старих знайомих, почала вживати наркотики. Через вісім місяців знову попала за ґрати з дитиною – дали три довгих роки.

Відбувши термін я повернулась до звичного середовища на вулицю із залежністю від наркотиків. Познайомилась із хлопцем, вийшла заміж, народила сина. Беручи до увагу мою наркотичну залежність, мій чоловік легко позбавив мене прав на дитину. Так я залишилась одна на вулиці.

Можливості змінити своє життя уже не було, та й згодом я завагітніла втретє. Жити ставало все важче, все можливе руйнувалося на очах. Через знайомих я потрапила в Карітас Київ, де мене підтримали, дали зрозуміти, що все можна змінити на краще, переконали звернутись по допомогу до Київської міської соціальної служби.

Так із немовлям на руках, я потрапила спочатку до соціальної квартири, а потім переїхала жити в реабілітаційний центр для наркозалежних.

Там я свідомо розпочала програму боротьби із наркозалежністю. Познайомилась з людьми, які мають схожі долі і це дало мені сили для того, щоб я покаялась і прийняла Бога в серце. Життя моє набуло сенсу, з'явилась мета! Тепер у мене росте чудовий син, якого назвала Назар – це ім'я означає «присвячений Богові».

Олена 25 років, Карітас Київ

Я ходжу до Карітасу з 2007 року, бо він мені дуже багато чого допоміг.

Раніше я бомжував, але люди, які працюють тут, постійно мені говорили, що так усе життя ти не можеш жити на вулиці, щоб я знайшов собі роботу і житло. Так я і зробив, і тепер я ні про що не переживаю – все докорінно змінилося.

До Карітасу приходжу дуже рідко, бо просто немає часу. Маю вже за що купити собі деякі речі, продукти, ліки, помитися, доглядати за собою. Також маю плани на майбутнє і віру, що здолаю навіть проблеми, якщо виникнуть.

Вася, 25 років, Тернопільський Карітас

КОНТАКТНІ ДАНІ РЕГІОНАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ

Проект «Мобільна робота з молоддю в Україні 2013-2015» великою мірою профінансований урядом Німеччини.

З коштів гранту ми можемо оплатити роботу працівників проекту та утримання соціальних центрів, проте грантом не покриваються кошти на базові потреби дітей, молоді та сімей в складних життєвих обставинах, – для цього ми змушені шукати ресурси у місцевих громадах.

Робота благодійних їдалень, продуктові набори, одяг, взуття, дитячі іграшки, канцтовари, гігієнічні засоби, ліки та інші матеріальні цінності, які потребують бідні сім'ї та діти, нам допомагають забезпечити підприємства, представники малого бізнесу, релігійні спільноти, місцеві активісти та просто небайдужі люди.

Завдяки цьому протягом багатьох років нам вдається допомагати тисячам потребуючих дітей, молоді і сім'ям, ресоціалізувати їх і дарувати надію на краще майбутнє.

Закликаємо Вас контактуватись із нашими соціальними центрами для дітей та молоді в 5 містах України і з'ясувати, чим саме **ВИ МОЖЕТЕ ДОПОМОГТИ ЇХ РОБОТІ:**

м. Київ, вул. І.Микитенка, 7Б
тел./факс (044) 5120085

м.Донецьк, вул. Чернігівська, 6А

м.Донецьк, вул. Фоміна, 1А
тел./факс (062) 2038436

м.Хмельницький, вул. Зарічанська, 10/3
тел./факс (0382) 785989

м.Тернопіль, вул. Замонастирська, 1
тел./факс (0352) 521517

м.Львів, вул. К.Левицького, 111
тел./факс (032) 2767637

ДОПОМОЖІТЬ НАМ ЇМ ДОПОМАГАТИ!

Ми вдячні Вам за добродійні пожертви!

Ваші пожертви дуже допомагають нам в добродійній праці в Україні.

ВИ МОЖЕТЕ ПЕРЕРАХУВАТИ КОШТИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ НАШОЇ РОБОТИ:

- в межах України

на р/р 2600801913626 в Львівському відділенні Центральної Філії ПАТ «Кредобанк», МФО: 325365, Міжнародний Благодійний Фонд «Карітас України», ЄДРПОУ 21695710,

призначення платежу: благодійний внесок на статутну діяльність.

- з-за меж України:

Lviv Branch of the JSC Kredobank, SWIFT code: WUCBUA2X. Account holder: International Charitable Foundation «Caritas Ukraine» – 4, Ozarkevycha str., 79016 Lviv, Ukraine. Account # 2600801913626. Name of bank correspondent: KBC Bank N.V. Brussels, Belgium, SWIFT code: KREDBEBB. Account # in bank correspondent: 480-9589677-71.

Please note that while transferring money it has to be marked as – Charitable Donation for Caritas Ukraine.

**МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
«КАРІТАС УКРАЇНИ»**

вул. Озаркевича, 4,
Львів, Україна, 79016

тел./факс: +38 (032) 227-47-70,
227-47-74
297 66 36

e-mail: caritas@caritas-ua.org

вул. Костянтинівська 22/17, офіс 14,
Київ, Україна, 04071

тел./факс +38 (044) 467-60-80
e-mail: kyiv@caritas-ua.org

www.caritas-ua.org

www.facebook.com/caritas.ukraine

www.twitter.com/caritas_ukraine

www.youtube.com/user/CaritasUkraine

www.flickr.com/photos/caritasukraine

Карітас України

Міжнародний Благодійний Фонд

CARITAS UKRAINE

Caritas
Germany

BMZ

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development